

Gouden handen vragen om gouden maatregelen

Arbeidsgerelateerd handeczeem

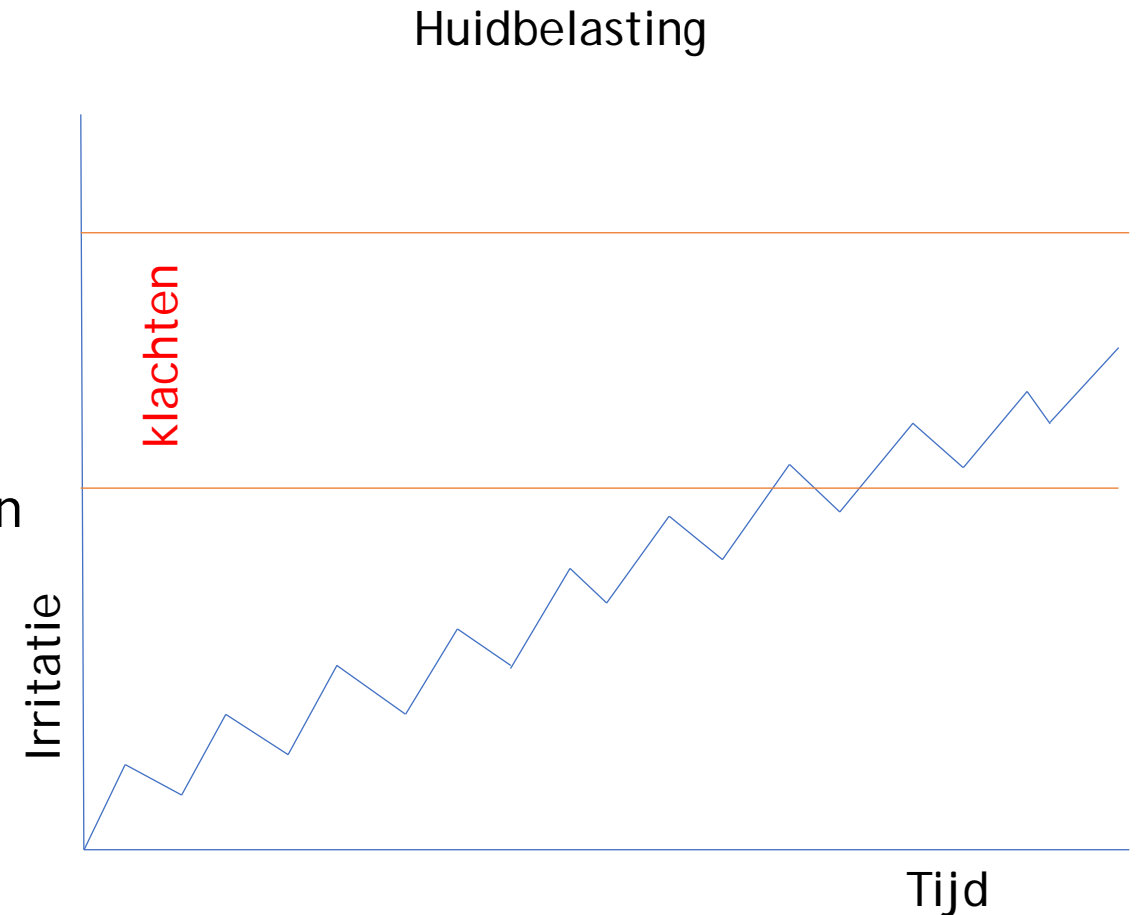
Klinisch beeld

Handeczeem

- Irritatief handeczeem
  - Oorzaak: Chemisch, mechanisch, temperatuur
    - Langzaam ontstaan
- Allergisch handeczeem
  - Oorzaak: Herhaalde blootstelling aan allergenen
    - Sensibilisatie

Noodzaak preventie

- Risicoberoep:
  - Nat werk
- Ziektelast handeczeem:
  - Prevalentie handeczeem algehele bevolking 6,2%- 8,2%
    - Verpleegkundige: 12-60%
    - Bouwvakker: 60%
    - Kapper: 40%
  - In 60% van de gevallen gaat acute vorm over in een chronische vorm

Noodzaak preventie

- Effect op inzetbaarheid werknemers:
  - Gemiddeld 14 verzuimdagen meer
  - Indirecte kosten tussen de €1872 en €3422 per medewerker/jaar;
    - Ziekteverlof en verlies van productiviteit tijdens het werk
- Preventie en vroege interventie handeczeem
  - In belang van gezondheid werknemer
    - Duurzame inzetbaarheid personeel

Sla de handen ineen!

- Arbeidsomstandighedenwet:
  - Zorgplicht werkgever
    - Preventie van beroepsziekten
- NVAB richtlijn contacteczeem
  - Concreet kader voor preventieprogramma
    - Samenwerking tussen arbeidshygiënist, bedrijfsarts en dermatoloog

PDCA cyclus

Details in TtA 2022-1

Preventieprogramma handeczeem op het werk		
Plan	Beoordeel huidbelasting	Onderzoek de huidblootstelling
	Analyseer gedragsfactoren	Onderzoek het werkgedrag en collectieve overtuigingen
Do	Keuze en implementatie interventie(s)	Bewezen effectief is een combinatie van: -Voorlichting -Huidvriendelijke werkomgeving -Handenspreekuur
Check	Evaluatie interventie(s)	Metten en monitoren met PMO Huid
Act	Specialistische medische hulp	Doorverwijzing naar dermatoloog
REPEAT Voor een duurzaam effect!		

De bouwvakker

Plan

Irritantia	Allergeen
Cement	Cement
Glaswol	Verf
Steenwol	Epoxy harsen
Oplosmiddelen	Conserveermiddelen
Houtstof	Lijm
Zand	Isocyanaten (PUR schuim)
Mechanische frictie	Colofonium

Irritantia

Nat werk
Detergentia
Desinfectantia
Handschoenen

Allergeen

Rubberadditieven
Latex
Desinfectantia
Conserveermiddelen
Medicamenten (o.a.
antibiotica)

De kapper

Plan

Irritantia

Nat werk
Shampoo
Föhn (hete droge lucht)
Permanentvloeistof
Haar(ont)kleurings
vloeistoffen

Allergeen

Rubberadditieven
Latex
Haarkleurstoffen
Permanentvloeistof
Blondeermiddelen
Geurstoffen
Conserveermiddelen

Werkomgeving

Do

- Handschoenen
  - Vrij van latex en rubbersnellers (dithiocarbamaten)
- Wegwerp handdoeken
  - Goede vocht opname en zacht
- Handcrème binnen handbereik!
  - Veel emolliens: urea, glycerol, dimethicone
  - Zo min mogelijk: conserveringsmiddelen, geur/kleurstoffen
- Handzeep, handalcohol, cosmetische producten
  - Irriterende/allergene stoffen als inkoopcriterium (oa huidarts.com)

Voorlichting

Do

- 4 basis adviezen:
  1. Was de handen met lauw water en spoel en droog zorgvuldig
  2. Trek handschoenen met droge handen aan
  3. Was de handen of gebruik handalcohol (niet beiden)
  4. Verzorg de huid tenminste 2 maal daags met handcrème
    - Overdag: lichte crème
    - Nacht: vette zalf
- Simpele maatregelen
  - Gedragsverandering grootste uitdaging!

Leren smeren

Hoeveelheid
hazelnoot

Verdelen
handruggen

Tussen de
vingers

Nagelriemen

Handpalmen en
vingertoppen

Film:

[Hautschutzschulung | Für betriebliche Unterweisungen oder zum Selbstlernen: Video: Richtiges Eincremen](#)

- Hoe?
  - Inspecteer en voel!
  - Handpalmen, handruggen, tussen de vingers, zijkanten vinger, vingertoppen en polsen
- Wat?
  - Roodheid, schilfering, bultjes, blaasjes, verdikte huid, dunnere huid, kloven en wondjes
- Waarmee?
  - Beeldgids

Beeldgids

MILD HANDECZEEM

MATIG HANDECZEEM

ERNSTIG HANDECZEEM

Casus: 0 meting

Check

Vragenlijst deel A: Verhoogd risico handeczeem		Ja of Nee		
1.	Heeft u ooit een jeukende huidafwijking gehad?	ja		
2.	Heeft u ooit eczeem gehad in huidplooien zoals knieholten, elleboogsplooien, enkels, hals of nek?	nee		
3.	Heeft u nu eczeem in huidplooien of elders op uw lichaam?	nee		
4.	Als u een jeukende huidafwijking hebt of hebt gehad, is deze begonnen voordat u 2 jaar oud was?			
5.	Heeft u ooit astma, hooikoorts of chronische bronchitis gehad?	ja		
6.	Heeft u de laatste 12 maanden last van een droge huid?	nee		
		Totaalscore:	2	
Vragenlijst deel B: Aanwijzingen handeczeem		Nu	Afgelopen 12 maanden	
1.	Heeft u nu of in de afgelopen 12 maanden een van de volgende klachten aan handen of vingers gehad:			
a.	rode en gezwollen handen of vingers?	ja	ja	
b.	schilferende handen of vingers?	ja	ja	
c.	jeukende handen of vingers?	ja	ja	
d.	handen of vingers met kloven?	ja	ja	
e.	blaasjes in handpalm, op handrug of tussen de vingers?	nee	nee	
f.	rode bultjes aan handen of vingers?	ja	ja	
		Ja of Nee		
2.	Duurden deze verschijnselen langer dan 3 weken?	ja		
3.	Kwamen deze verschijnselen de afgelopen 12 maanden meer dan één keer voor?	ja		
		Totaalscore:	9	9

Na interventies

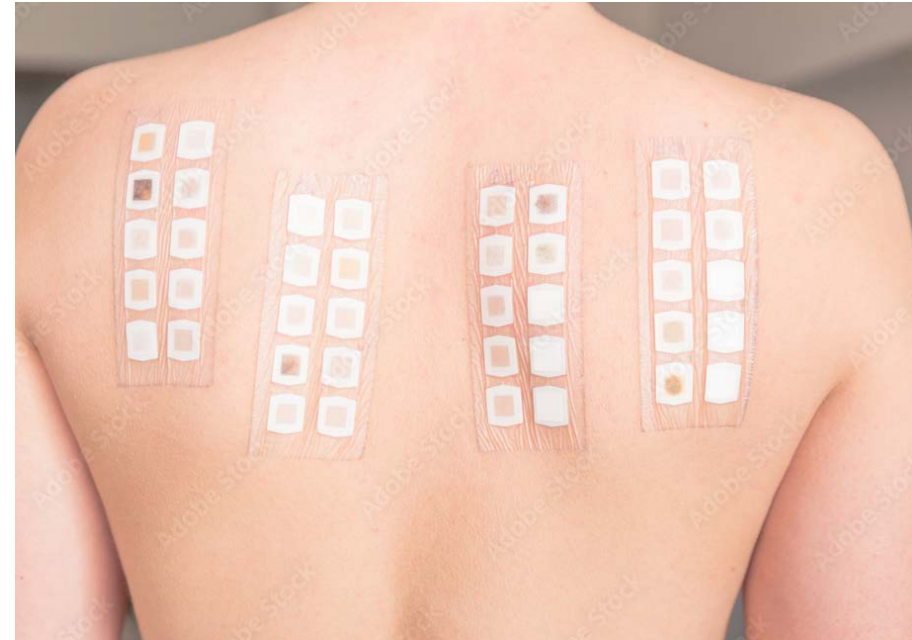

Vragenlijst deel B: Aanwijzingen handeczeem		
1.	Heeft u nu of in de afgelopen 12 maanden een van de volgende klachten aan handen of vingers gehad:	Nu
a.	rode en gezwollen handen of vingers?	nee
b.	schilferende handen of vingers?	ja
c.	jeukende handen of vingers?	ja
d.	handen of vingers met kloven?	nee
e.	blaasjes in handpalm, op handrug of tussen de vingers?	nee
f.	rode bultjes aan handen of vingers?	nee
		Ja of Nee
2.	Duurden deze verschijnselen langer dan 3 weken?	ja
3.	Kwamen deze verschijnselen de afgelopen 12 maanden meer dan één keer voor?	ja
	Totaalscore:	4

Verwijzing naar dermatoloog bij persisterende klachten na 8 weken

- Plakproeven
- Specifieke behandeling

Referenties

- Araghi F, Tabary M, Gheisari M, Abdollahimajd F, Dadkhahfar S. (2020) Hand Hygiene Among Health Care Workers During COVID-19 Pandemic: Challenges and Recommendations. *Dermatitis*; 31(4):233-237
- Beiu C, Mihai M, Popa L, Cima L, Popescu MN. (2020) Frequent Hand Washing for COVID-19 Prevention Can Cause Hand Dermatitis: Management Tips. *Cureus*;12(4):e7506.
- Blom T, Rustemeyer T. (2019) Preventie van beroepsgerelateerd handeczeem, geen nattevingerwerk. *Tijdschrift voor Toegepaste Arboswetenschap*; 32(3)
- Diepgen TL, Coenraads PJ. (1999) The epidemiology of occupational contact dermatitis. *Int Arch Occup Environ Health*;72(8):496-506.
- Erdem Y, Inal S, Sivaz O, Copur S, Boluk KN, Ugurer E, et al. How does working in pandemic units affect the risk of occupational hand eczema in healthcare workers during the coronavirus disease-2019 (COVID -19) pandemic: A comparative analysis with nonpandemic units . *Contact Dermatitis*. 2021;(March):1-10
- Havmose MS, Kezic S, Uter W, et al. Prevalence and incidence of hand eczema in hairdressers-A systematic review and meta-analysis of the published literature from 2000-2021. *Contact Dermatitis*. 2022;86(4):254-265
- Mauro M, De Giusti V, Bovenzi M, Larese Filon F. (2017) Effectiveness of a secondary prevention protocol for occupational contact dermatitis. *J Eur Acad Dermatol Venereol*; 31(4):656-663
- van der Meer EW, Boot CR, van der Gulden JW, Jungbauer FH, Coenraads PJ, Anema JR. Hand eczema among healthcare professionals in the Netherlands: prevalence, absenteeism, and presenteeism. *Contact Dermatitis*. 2013;69(3):164-171.
- Nosbaum A, Vocanson M, Rozieres A, Hennino A, Nicolas JF. (2009) Allergic and irritant contact dermatitis. *Eur J Dermatol*; 19(4):325-32.
- Oosterhuis T, Piebenga WP, Jungbauer FHW, Bakker JG, Bosma FG, Kezic S, de Kock C, Kolder ZM, Meijboom DA, Naber RJ, Rustemeyer T, de Vries Y. (2020) Achtergronddocument Bij de Richtlijn Contacteczeem: Preventie, Behandeling En Begeleiding Door de Bedrijfsarts
- Oosterhuis T, Piebenga WP, Jungbauer FHW, Bakker JG, Bosma FG, Kezic S, de Kock C, Kolder ZM, Meijboom DA, Naber RJ, Rustemeyer T, de Vries Y. (2020b) Richtlijn Contacteczeem
- Oord LJ, Manen BCT, Rustemeyer T. (2022) Gouden handen vragen om gouden maatregelen: Preventieprogramma arbeidsgerelateerd handeczeem. *Tijdschrift voor Toegepaste Arboswetenschap*; 35(1)
- Seyfarth F, Schliemann S, Antonov D, Elsner P. (2011) Teaching interventions in contact dermatitis. *Dermatitis*; 22(1):8-15
- Soltanipoor M, Kezic S, Sluiter JK, et al. Effectiveness of a skin care programme for the prevention of contact dermatitis in healthcare workers (the Healthy Hands Project): A single-centre, cluster randomized controlled trial. *Contact Dermatitis*. 2019;80(6):365-373.
- Timmerman JG, Heederik D, Spee T, et al. Contact dermatitis is an unrecognized problem in the construction industry: Comparison of four different assessment methods. *Am J Ind Med*. 2017;60(10):879-888.
- Venema A, de Vroome E, Gielen W, Hulsegge G, Houtman I, In der Maur M, Kraan K, van Thor J, Pleijers A, Visser S, Douwes M, Heijnen M, Eysink P, van de Molen H. (2020) Arbobalans 2020. Kwaliteit van de Arbeid, Effecten En Maatregelen in Nederland.